



Lennuki kokkupõrge linnuga kujutab endast erakorralist asjaolu, mis võib lennuettevõtja vabastada hüvitise maksmise kohustusest lennu pikaajalise hilinemise korral

Ent kui selleks luba omav ekspert on pärast kokkupõrget tuvastanud, et asjaomane lennuk on lennukõlblik, ei saa lennuettevõtja õigustada hilinemist teise kontrolli läbiviimise vajadusega

Marcela Pešková ja Jirí Pešká soovisid 10. augustil 2013 lennata Burgasest (Bulgaaria) Ostravasse (Tšehhi Vabariik) lennuga, mida käitas Tšehhi lennuettevõtja Travel Service. Enne Ostrava suunal õhukütõusmist oli seda lendu teenindav lennuk juba läbinud marsruudi Praha–Burgas, Burgas–Brno (Tšehhi Vabariik) ja Brno–Burgas.

Lennul Praha–Burgas tuvastati reversi tehniline probleem. Selle parandamisele kulus 1 tund ja 45 minutit. Travel Service'i sõnul põrkas seejärel Burgasest saabuv lennuk Brnos maandudes kokku linnuga, mistõttu tuli kontrollida lennuki tehnilist seisukorda. Esimest korda viis kontrolli läbi selleks luba omav kohalik äriühing. Lennuki omanik äriühing Sunwing nõudis siiski, et ühest teisest Tšehhi linnast sõidaks Brnosse kohale Travel Service'i tehnik, et kontrollida, kas lennuk oli ikka tõesti lennukõlblik. Lõpuks ei tuvastatud kummagi kontrolli käigus mingeid vigastusi, mis oleksid lennuki lennukõlblikkuse kahtluse alla seadnud.

Nende kahe ootamatu intsidendi tõttu saabus M. Pešková ja J. Pešká lend Ostravasse 5 tunni ja 20-minutilise hilinemisega.

M. Pešková ja J. Pešká pöördusid seejärel Obvodní soud pro Prahu 6 (Praha 6 ringkonnakohus, Tšehhi Vabariik) poole nõudes, et Travel Service maksaks 6 825 Tšehhi krooni (CZK) (ligikaudu 250 eurot). Nende sõnul annab liidu määrus lennureisijatele hüvitise maksmise kohta¹, nagu Euroopa Kohus on seda tõlgendanud², neile niisuguse hüvitise saamise õiguse, kuna nende lend hilines sihtkohta saabumisel kolm või rohkem tundi.

Selles kontekstis esitab Obvodní soud pro Prahu 6 Euroopa Kohtule mitu küsimust. Tšehhi kohus soovib muu hulgas teada, kas lennuki kokkupõrge linnuga on erakorraline asjaolu, mille esinemine võib vabastada lennuettevõtja kohustusest maksta lennu kolm või rohkem tundi hilinemise korral hüvitist. Nimelt tuleneb määrusest ja Euroopa Kohtu praktikast, et lennuettevõtja ei pea maksta hüvitist juhul, kui hilinemise põhjuseks on erakorralised asjaolud, mida ei oleks saanud vältida isegi siis, kui oleks võetud kõik sobivad meetmed.

Täna tehtud otsuses tuletab Euroopa Kohus kõigepealt meelde, et erakorralised asjaolud määruse tähenduses vastavad sündmustele, mis oma olemuselt või päritolult ei ole omased asjaomase lennuettevõtja tavapärasele tegevusele ja väljuvad tema tegeliku kontrolli alt. Kohus tuletab veel meelde, et teatavate lennukiosade enneaegne rivist väljalangemine ei ole erakorraline asjaolu, kuna niisugune rike on lahtematult seotud lennuki töötamissüsteemiga. Nimelt on lennukite hooldus ja tõrgeteta funktsioneerimine lennuettevõtja ülesanne.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 295/91 (ELT 2004, L 46, lk 1; ELT eriväljaanne 07/08, lk 10).

² Euroopa Kohtu 19. novembri 2009. aasta kohtuotsus Sturgeon ([C-402/07](#) ja [C-432/07](#)), vt ka pressiteade nr [102/09](#).

Seevastu märgib Euroopa Kohus, et lennuki kokkupõrge linnuga ja sellest kokkupõrkest tingitud võimalik vigastus ei ole lahutamatult seotud lennuki töötamissüsteemiga ning seega ei ole niisugune kokkupõrge oma olemuselt või päritolult omane lennuettevõtja tavapärasele tegevusele ja väljub tema tegeliku kontrolli alt. Järelikult **on lennuki kokkupõrge linnuga käsitatav erakorralise asjaoluna määruse tähenduses.**

Selles kontekstis tuleb Euroopa Kohus meelde, et lennuettevõtja on vabastatud hüvitise maksmise kohustusest üksnes juhul, kui ta suudab tõendada ühelt poolt seda, et lennu tühistamise või kolm või rohkem tundi hilinemise põhjustasid erakorralised asjaolud, mida ei oleks suudetud vältida isegi siis, kui oleks võetud kõik vajalikud meetmed, ja teiselt poolt seda, et võeti kõik meetmed vältimaks, et need erakorralised asjaolud, millega lennuettevõtja silmitsi seisis, viiksid selle lennu tühistamiseni või kolm või rohkem tundi hilinemiseni.

Mis puudutab küsimust, kas Travel Service võttis **pärast kokkupõrget** kõik sobivad meetmed, et vältida oma lennu hilinemist, siis märgib Euroopa Kohus, et asjaomase lennuki kontrolli oli kohaldatavate õigusnormide alusel luba omav ekspert Brno lennujaamas juba teostanud. Neil tingimustel leiab Euroopa Kohus, et **lennuki teine kontroll ei olnud lennuki lennukõlblikkuses veendumiseks vajalik, mistõttu ei saa sellest kontrollist tingitud hilinemine olla õigustatud** määruuses ette nähtud hüvitise maksmise kohustuse seisukohast.

Mis puudutab küsimust, kas Travel Service võttis kõik sobivad meetmed asjaomase kokkupõrke ennetamiseks, siis rõhutab Euroopa Kohus, et **see lennuettevõtja ei saa olla kohustatud võtma meetmeid, mis sunniksid teda nõustuma oma ettevõtte suutlikkusele vastuvõetamatute ohverdustega.** Ent isegi kui lennuettevõtjal võib lasuda kohustus võtta teatavaid ennetavaid meetmeid, et vähendada ja isegi ennetada võimalikku lindudega kokkupõrkeohtu, ei vastuta lennuettevõtja selle eest, et teised üksused (nagu eeskätt pädevad lennujaamakäitajad või lennujuhid) ei täida oma kohustust võtta oma pädevusvaldkonda kuuluvad ennetavad meetmed.

Lõpetuseks leiab Euroopa Kohus, et juhul, kui lennuki pikaajaline hilinemine on tingitud mitte üksnes niisugusest erakorralisest asjaolust, mida ei oleks saanud vältida olukorrale vastavate meetmete võtmisega ning millega seoses võttis lennuettevõtja kõik vajalikud meetmed, et selle tagajärgi (lennuki kokkupõrge linnuga) ära hoida, vaid ka ühest teisest asjaolust, mille esinemise eest ta on vastutav (lennuki tehniline probleem), siis tuleb erakorralisest asjaolust tingitud hilinemine maha arvata lennu saabumise hilinemise kogupikkusest, et saaks hinnata, kas selle lennuettevõtja tegevusest tingitud osa lennu hilinenud saabumisest on kolm või rohkem tundi, mille eest tuleb seega hüvitist maksta.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda siseriiklikku kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on siseriikliku kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele siseriiklikele kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)” kaudu ☎ (+32) 2 2964106